

NES-BALBOND Kft. 40600 Balmaújváros, Batthyány u.4.

1. melléklet

**Prügy, 1202 hrsz-ú területen tervezett naperőmű és hatásterülete BO-08/KT/7723-22/2017.
számon iktatott hiánypótlási tényállás tisztázása**

2017

Készítette: Mercsák József László igazságügyi szakértő
Szakterülete: élővilág-védelem, tájvédelem
Szakértői igazolvány száma: Sz-272003
Nyilvántartási szám: 008732
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-066/2012
Nyilvántartási kód: 4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet

Prügy, 1202 hrsz-ú területen tervezett naperómű és hatásterülete BO-08/KT/7723-22/2017. számon iktatott hiánypótlási tényállás tisztázása

A tervezési területen és térségben előforduló védett és fokozottan védett madárfajok:

Az előzetes vizsgálat elkészítésére történő megkeresés után, 2017.03.30.-án majd a felmerült hiányosságok pótlására 2017.07.09.-én vizsgáltam meg a tervezési területet és környezetét.

A 2017.03.30.-án történt vizsgálat időpontjában a Prügy 1202 hrsz-ú területen, az előző évi tarlóhántás, tárcsázás nyomai voltak láthatók, a terület sík, nem lehet rajta függőleges homokfalat kialakítani. Az időpontban a fokozottan védett gyurgyalag (*Merops apiaster*), a védett sárga billegető (*Motacilla flava*) még nem tartózkodott, mivel még csak a korai érkezők, így a mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) énekelt a levegőben, a cigánycsuk (*Saxicola torquatus*) csettegett az élelmet keresve az utakat kísérő száraz kőrökon, bokrokon.

A tervezési területtől északra 250 m-re található homokbánya:

A tervezési területtől északra, 250 m-re (2,1 ha) és 860 m-re (1,6 ha) is található homokbánya: A 250 m-re található bánya 75%-ban, a 860 m-re levő 90%-ban spontán beerdősült, nyár és fűz fajokkal. A nem művelt bányák és környezete Prügy I.-homok védőnevű bányatelek 24,84 ha területtel, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal bejegyzett kezelésében.

2017.07.17.-en újra megvizsgáltam a helyszínt, az északra 250 m-re található homokbánya északi szélén szabálytalan alakzatban 1-2 m mesterségesen kialakított homokfal található gyurgyalag vájta költőüregekkel a humuszos homokban, a faj is a területen tartózkodott a környező száraz nyárfákon ülve. A gyurgyalagon kívül, a levegőben vadgerlével (*Streptopelia turtur*), barna rétihéjával (*Circus aeruginosus*), egerészölyvvel (*Buteo buteo*) találkoztam.

A homokfalat kézi szerszámmal, ásóval alakították ki, egyébként a leomlás, benövényesedés megszünteti és alkalmatlanná teszi a fészkelésre. A 860 m-re levő másik bánya déli falán láttam ugyanezt a kézzel történő homokfal kialakítás nyomait, itt nem költ a gyurgyalag.

A terület jelentős részén, mezőgazdasági művelést folytatnak, de a felhagyott parcellák spontán erdősülnek.

Arról, hogy a BNPI munkatársai a területen 2017.05.17.-én és 2017.06.17.-én mit tapasztaltak a területen csak az anyagból értesültem, az általam történt két vizsgálat alkalmával illet nem tapasztaltam a két helyszíni vizsgálatom alkalmával. A helyrajzi szám a Prügy-Taktabáj közút mellett található, sík, egyenes terület, homokfalat csak árok ásásával lehet kialakítani, ezen a területen talajgyengetést, földmunkát nem végeztek

A tervezési területtől közvetlen közelében levő vizes élőhelyek:

A Prügyi főcsatorna a környező mezőgazdasági területekről vezeti le a vizet, aszályos időben ki is szárad, állóvíz, vízi növényzettel benőtt.

Az élő Tisza a Prügy 1202 hrsz-ú területtől légvonalban 2,7 - 3,0 km-re délnyugatra folyik. A tiszavirág (*Palingenia longicauda*) a Tisza közvetlen környezetében rajzik, élni pedig a folyó számukra megfelelő iszapjában, a folyó kanyarulataiban. Rajzáskor (június közepén) a folyó közvetlen szűk környezetében tartózkodnak, nászuk a víz fölött történik, petéiket a nőstények úgy rakják le a vízfolyással szemben repülve, hogy a peték ott kerüljenek a meder fenékre,

ahol ők születtek. A tiszavirág a Tisza folyót kísérő ligeterdőket nem tudják átrepülni, a holtágakban, mocsarakban, csatornában nincsenek meg az életfeltételeik.

A polarizált fény és a napelemek:

A napelemtáblák „szuper víz”-ként történő viselkedése ismert, de nem vagyok fizikus, a jelenséget a szakirodalomból ismerem. A jelenlegi kutatások és fejlesztések arra törekednek, hogy kiküszöböljék a főleg egyenesszárnnyú fajokra gyakorolt „megtévesztő hatását”.

Nem csak a napelemek viselkednek „szuper víz”-ként, hanem pl. a földre terített fekete fólia, az aszfalttal burkolt útfelületek, úton közlekedő járművek.

A szakirodalom szerint a napelemtáblák vonzzák, főleg a vízhez kötődő rovarfajokat, ezért „az alkalmazott napelemtáblák depolarizáló (*a fehérrácsos napelemtáblák „a poláros fény-szennyezés csökkentésének elleshető módszere”*) rácsokat tartalmaznak, melyek következtében a napelemtábla veszít a rovarokra kifejtett vonzásából.

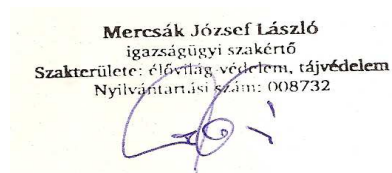
A szakértői munkáimban az ezzel kapcsolatos irodalomként: „Horváth Gábor.: A poláros fény-szennyezés fizikai, valamint biológiai és környezetvédelmi vonatkozásai. Eötvös Lóránd Tudományegyetem Természettudományi Kar” használtam fel.

Ma már csak ilyen fehérrácsos napelemtáblákat gyártanak.

Felhasznált irodalom

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960

Internet: Horváth Gábor.: A poláros fény-szennyezés fizikai, valamint biológiai és környezet-védelmi vonatkozásai. Eötvös Lóránd Tudományegyetem Természettudományi Kar.

Tarcal, 2017.07.20.

Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő
Engedély: Sz-066/2012

Fényképmelléklet

1. ábra: A Prügý 1202 hrsz, egyenes

2. ábra: A beerdősült 250 m-es bánya

3. ábra: Bánya 250 m-re, kézzel ásott fala

4. ábra: A 860 m-re levő bánya állapota